

EDICIÓ: Grup de divulgació de la història de Fals, Associació Cultural i Recreativa de Fals
COL·LABORACIÓ: Ajuntament de Fonollosa, Cooperativa UMAC, Arxiu Comarcal de Manresa

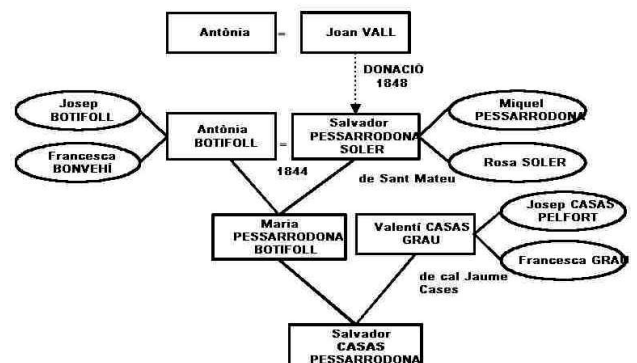
ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FALS
Carrer de les escoles, s/n
08259 Fals (Fonollosa)
Telèfon: 938368003

El contingut d'aquesta edició és de divulgació de la història local del poble de Fals. En cap cas es vol ferir la sensibilitat de ningú i, serà d'agrair que qualsevol errada o inexactitud en els escrits, sigui comunicada als redactors de Falchs.

Cal Sabató

Aquesta casa es troba a la Vall del Bosc, a poca distància del torrent que separa els termes de Fals i Camps. La casa es va edificar en terres del mas Caselles, però no s'ha pogut trobar el document d'establiment, que permetria datar la casa amb precisió.

Se sap que pertanyia a Joan Vall i a la seva dona Antònia. El terreny on estava assentada la casa era d'un quartà, inclosa una petita era, i comptava amb una bassa per recollir l'aigua de la rasa. La casa era una construcció petita i d'estructura ben simple; uns baixos i un pis. Era coneguda amb el nom de cal Vall.

Ruïnes de la casa

Amb la casa hi anava un tros de vinya d'unes tres quarters, que menava a parts el Joan Vall. També era quartaire de dues vinyes més; una del Grauet i l'altra del mas Bosc.

Els Vall no van arribar a tenir fills, de manera que van afillar-se una neboda, l'Antònia Botifoll Bonvehí. El setembre de 1844, la noia, que ja sobrepassava la trentena, es va unir en matrimoni amb el jove Salvador Pessarrodona Soler, natural de Sant Mateu. El germà de la núvia va fer una aportació de 50 lliures per tirar endavant la nova família, mentre que el Salvador va contribuir amb un capital de 360 lliures, que serien esmerçades en fer obres a la casa, la qual segurament les necessitava amb urgència. Els avis, ja molt vells, van fer hereus els joves, posant però, unes certes condicions. Els havien de tenir a casa i cuidar-los fins el final, i quan morissin, els havien de pagar un funeral digne i encarregar quaranta misses en sufragi de la seva ànima. Els joves no van trigar gaire a enterrar els seus benefactors. El 15 de juny de 1847, el Joan Vall va fer mutis, i sis mesos més tard, l'Antònia li va anar a fer companyia.

El Salvador va enviudar i llavors es va tornar a casar. Ho va fer amb Maria Serarols, de Coaner. Del primer matrimoni

ja tenia tres filles, dites Maria, Antònia i Rosa, i del segon n'hi va arribar encara una altra, la Rosa. De xicots, cap ni un. La pubilla de la casa va ser la Maria Pessarrodona Botifoll.

La Maria es va casar amb un xicot de la casa veïna de cal Jaume Cases, el Valentí Casas Grau. El Valentí era fill de la segona dona del Josep Casas. La Maria i el Valentí van ser molt prolífics, van tenir deu fills, però només van veure'n a set casats, ja que el Lluís, el Joan i el Ramon van morir d'infants.

El vell Salvador va morir el 1899 a cal Sabató. Uns anys després, Salvador Casas Pessarrodona va agafar la família i els pares i es va traslladar al Pla de la Vila, una masoveria del mas Massana. Allà li va arribar la mort a la Maria, el 1923, i al Valentí, el 1927.

Mentrestant la casa de cal Sabató era ocupada per Maria Rosa Pessarrodona Serarols, filla de la segona muller de Salvador Pessarrodona Soler, i el seu marit Josep Bavia Vilalta. Tenien dos xicots, el Pere (nascut 1900) i l'Isidre (nascut 1904), i una noia, la Sió. Es conta que eren extremadament pobres, ja que l'únic mitjà de subsistència de la família era el conreu d'una vinya a l'Obaga del Grau i dos feixons a la part de sota de la casa.

El pare i el noi gran no s'avenien, i després d'anar al servei militar, aquest ja no va tornar més a Fals. La Sió no va fer gaire sort casant-se amb un home de la casa veïna de cal Ramon d'Oliveres, que era conegut amb el sobrenom del Ton dels Caterics.

Poc abans d'esclatar la guerra, els habitants de cal Sabató van deixar la casa per anar a viure a Callús.

Les forces de l'exèrcit republicà en retirada es van fer fortes en les immediacions de la casa abandonada, la qual cosa va provocar que la masia rebés l'impacte d'una bomba o obús d'artilleria, que li va ensorrar una part de la teulada. De llavors ençà, les velles parets han sofert les inclemències del temps, fins a convertir-se en una ruïna total.